

Posouzení diplomové práce Kamily Mejstříkové „Konflikt dvou rolí. Problematika dvojí role – rodič jako učitel“.

Předložená diplomová práce se zabývá velmi zajímavým tématem rodiče učitele v jedné osobě. Konflikt rolí v takto zhuštěné podobě nám otevírá zajímavě nejen obecnou problematiku komunikace mezi učiteli a rodiči, ale ukazuje také specifika situace rodiče, který má dítě ve školním věku a je zároveň také sám učitelem a také specifickou situaci učitelského dítěte.

Práce je kvalitativní. Kamila Mejstříková nejprve představuje design výzkumu, třídí, analyzuje data a interpretuje a teoretizuje vybrané téma. Proto jsou také teoretické vstupy umístěny až ve druhé polovině textu. Současně je třeba upozornit, že v tomto případně měly být více spojené s empirickou skutečností.

Jako základní metodu sběru dat volí autorka položené rozhovory s učiteli na gymnáziu, kteří mají děti odpovídajícího věku. V rozhovorech se zaměřuje na pojetí a přístup k profesi učitele, vztahy mezi rodičovskými a učitelskými rolemi, vztah k dětem doma a ve škole, vlivu rodičovství na učitelskou roli a situaci v učitelském sboru.

Rozhovory provedla autorka se čtyřmi ženami a čtyřmi muži s různou délkou praxe a u mužů také s různými školními zkušenostmi (ředitel, zástupce ředitele). Rozhovory jsou pěkné, sebraná data velmi zajímavá.

Analýza dat začíná tabulkou na s. 16, která ukazuje oblasti, ve kterých se objevily, vzhledem ke zkoumanému tématu, nějaké významné skutečnosti. Od těchto oblastí se dále odvíjejí kategorie popisu a interpretace problému. První část obsahuje kazuistiky respondentů, druhá potom jednotlivá témata, významné kategorie napříč k individuálním charakteristikám.

Získaná data považují za nosná a důležitá. Vidím však v této části textu určité nedostatky. Především nejsou data dostatečně interpretována za rámec jednotlivých výpovědí. Autorka si nedostatečně všímá rozporů ve výpovědích (konflikt rolí nepovažuje respondent za významný vs. popis nepříjemných situací, do kterých se dostal), nepřesně pracuje s kategoriemi (výčet jejich naplnění vs. charakteristika a případné rozložení). Díky tomu také nemůže volně generovat nová témata k těm předpokládaným na počátku výzkumu, kterými je silně ovlivněna. Je třeba ovšem přiznat, že některé přesto tuší a otevírá, jako například rozdíly mezi muži a ženami, srovnávání vlastních dětí s ostatními, odlišné pojetí problematického žáka v případě dítěte učitelského (problém v chování vs. problém v chování a prospěchu) ad.

Přesto je naplnění témat zajímavé a některé výsledky inspirativní. Především zjištění, že nejproblematičtější je situace v kolektivu učitelů, a současně nepřijetí podobně konfliktní situace dítěte v kolektivu dětí, vztah k případným funkcím (ředitel, zástupce), přenášení učitelské role do domácího prostředí apod.

Práce splňuje nároky kladné na práci diplomovou, doporučuji ji k obhajobě a hodnotím jako velmi dobrou.

Praha 4.1.2011

Ida Viktorová